

Olsztyn, 17 listopada 2017 r.

WOOŚ.410.159.2017.MT

Wójt Gminy Wydminy

Odpowiadając na pismo z 10 listopada 2017 r., znak: KK.062.1.1.2017 (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 15.11.2017 r.) w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do projektu dokumentu:

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wydminy na lata 2017-2032”

- informuję:

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie dokonał analizy wymienionych poniżej dokumentów:

- wniosku o uzgodnienie odstąpienia, zawierającego opis projektu dokumentu,
 - informacji o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, z późn. zm.),
 - projektu PUA, wykonanego w sierpniu 2017 r.
- i uznał, że w przedmiotowym przypadku **należy uzgodnić odstąpienie od procedury sooś**, uzasadniając swoje stanowisko poniższymi uwarunkowaniami i przesłankami:

Na wstępie, należy zaznaczyć, iż Gmina Wydminy pierwszy program usuwania azbestu przewidziany do realizacji na lata 2012-2032, opracowała w 2012 roku. W odniesieniu do wymienionego projektu dokumentu, tutejszy organ również uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia procedury sooś (pismo z 27 lutego 2017 r., znak: WOOŚ.410.29.2012.MT).

W myśl zapisów art. 46 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, z późn. zm.), projekty dokumentów wymienionych w tym artykule, między innymi z zakresu gospodarki odpadami, opracowywane lub przyjmowane przez organy administracji oraz wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagają przed ich przyjęciem przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania.

Zgodnie z art. 48 cytowanej powyżej ustawy, po uzgodnieniu z właściwymi organami ochrony środowiska i organami inspekcji sanitarnej, organ opracowujący projekt dokumentu może **odstąpić od przeprowadzenia** procedury sooś, jeżeli uzna, że realizacja postanowień tego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących **niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów, dotyczących obszarów w granicach jednej gminy**.

W związku z powyższym, organ opracowujący projekt dokumentu, tj. PUA wystąpił o przedmiotowe uzgodnienie, uznając, że zachodzą przesłanki określone w art. 48 ust. 2 ww. ustawy, stanowiące uzasadnienie do odstąpienia od procedury strategicznej ooś, załączając jednocześnie informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49 tejże ustawy.

Na podstawie art. 50 powyższej ustawy, przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest też wymagane w przypadku wprowadzania **zmian** do już przyjętych dokumentów, o którym mowa w art. 46 lub 47. Jednoznaczne stwierdzenie obowiązku poddania strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko wymienionego

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

ul. Dworcowa 60, 10-437 Olsztyn, tel.: 89 53-72-100, fax: 89 52-70-423, sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl, olsztyn.rdos.gov.pl

EMAS
Zweryfikowany system
zarządzania
środowiskowego
PL 2.05-002-13

powyżej projektu aktualizacji, uzależnione jest przede wszystkim od jego merytorycznej zawartości.

Projekt dokumentu nie ustala ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, których usytuowanie, rodzaj i skala mogłyby spowodować znaczące oddziaływanie w odniesieniu do środowiska, stanowić zagrożenia dla tego środowiska lub spowodować wystąpienie ryzyka dla zdrowia ludzi. Nie występuje również prawdopodobieństwo oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych. Zasięg działań przewidzianych w Programie będzie ograniczał się do wykonywania określonych zadań, polegających na sukcesywnym, długofalowym procesie usuwania azbestu z terenu gminy, **zgodnie z przepisami i wymaganiami prawa przez uprawnione podmioty, w sposób bezpieczny dla środowiska**. Oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji zapisów Programu, będą posiadały zasięg lokalny w obrębie terytorium gminy i związany jedynie z realizacją zadania. Wykonanie działań, objętych Programem nie spowoduje istotnych zmian w środowisku, jak również nie wpłynie negatywnie na istniejące walory krajobrazowe, nie wpłynie też negatywnie na środowisko, w tym znacząco negatywnie na obszary Natura 2000. Ryzyko zagrożenia dla zdrowia ludzi zostanie zminimalizowane, poprzez działania informacyjne i edukację społeczeństwa, stosowanie bezpiecznych procedur, a nawet wykluczone z uwagi na bezpieczne i zgodne z prawem postępowanie, zarówno w trakcie demontażu wyrobów jak i późniejsze zagospodarowanie odpadów azbestowych. Nie występuje również prawdopodobieństwo oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych.

Na powyższe stanowisko organu wpłynął również fakt, że przedłożony dokument spełnia zasadnicze kryteria formalne i merytoryczne, wymagane przepisami prawa w przygotowywaniu tego rodzaju dokumentów, tj.:

- struktura dokumentu oraz jego treść w podstawowym zarysie nawiązuje do struktury dokumentu przygotowanego na poziomie krajowym, tj. *Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*,
 - szczegółowość dokumentu jest adekwatna do dokumentów opracowywanych na szczeblu gminy,
 - program przedstawia przedmiot, cel i zadania programu,
 - przedstawia właściwości azbestu i jego szkodliwego wpływu na zdrowie człowieka,
 - przedstawia prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
 - przedstawia **inventaryzację** na terenie Gminy,
 - omawia **postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest**, procedury dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest,
 - zawiera harmonogram rzeczowy oraz przedstawia możliwości pozyskania środków finansowych,
 - diagnozuje aktualny stan gospodarki odpadami azbestowymi oraz zagrożenia,
 - określa system i sposób monitoringu i oceny realizowanych celów.
- Bardzo istotne znaczenie z punktu widzenia przydatności i wykorzystania w praktyce, będzie posiadała edukacja społeczeństwa (mieszkańców Gminy) w zakresie zasad i metod postępowania z materiałami zawierającymi azbest.
- Program obejmuje problematyczne odpady azbestowe, powstające na obszarze danej jednostki administracyjnej (gminy). Praktyka pokazuje, że w odniesieniu do odpadów azbestowych, diagnozowanych jest w obrębie gmin/miast wiele bardzo istotnych problemów, związanych z gospodarowaniem odpadami azbestowymi:
- brak systemu kontroli i monitoringu ilości powstających odpadów oraz sposobu ich dalszego zagospodarowania,
 - niezgodny z przepisami prawa sposób postępowania z odpadami (demontaż i składowanie w miejscach niedozwolonych),
 - niski poziom edukacji ekologicznej.
- Rozwiązaniu problemów oraz poprawie bezpieczeństwa ekologicznego, powinno służyć stworzenie programu, na podstawie którego w sposób systematyczny, w oparciu o przygotowany harmonogram działań będą realizowane konkretne zadania, mające na celu zmianę niekorzystnych i nasilających się trendów usuwania i składowania azbestu w sposób

niezgodny z prawem, a tym samym stwarzający niebezpieczeństwo i zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców.

W Programie przedstawiono obowiązki nałożone na administrację samorządową i jej zadania w zakresie stworzenia odpowiednich warunków, umożliwiających zgodne z wymogami prawa usuwanie azbestu, a także obowiązki spoczywające na zarządcach nieruchomości (właścicielach, dzierżawcach, użytkownikach).

Zamieszczono również opis sposobu postępowania z wyrobami zawierającymi azbest:

- w trakcie prowadzenia prac demontażowych z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przez uprawnione podmioty oraz w trakcie transportu,
- przekazywania odpadów azbestowych na składowisko odpadów niebezpiecznych zgodnie z wymaganiami ustawy o odpadach oraz aktami wykonawczymi w tym zakresie, z zastosowaniem kart przekazania odpadu.

Przedstawiono wpływ azbestu na zdrowie człowieka oraz rodzaj zagrożeń dla organizmu ludzkiego.

W niniejszym Programie ujęto:

- zinwentaryzowane ilości wyrobów zawierających azbest,
- szacunkowe koszty usuwania wyrobów zawierających azbest,
- propozycje dotyczące finansowej pomocy na realizację zadań,
- propozycje założeń organizacyjnych oraz monitoringu programu.

Inwentaryzacja opierała się o badanie ankietowe i spis z natury, prowadzone w sierpniu i wrześniu 2017 roku. Ogółem zinwentaryzowano **128 271 m²** pokryć dachowych z płyt azbestowo-cementowych. Po przeliczeniu waga odpadów azbestowych wynosi **1410,98 Mg**.

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji stwierdzono obecność wyrobów azbestowych na 467 posesjach. Stwierdzono przede wszystkim obecność jednego rodzaju płyt azbestowych - są to płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa (oznaczenie W02). Największe ilości wyrobów zawierających azbest występują w miejscowości Wydminy (ponad 156 Mg). Stosunkowo dużą ilość wyrobów azbestowych zinwentaryzowano też w Mazuchówce (około 123 Mg) oraz Zelkach (ponad 105 Mg). 100 Mg wyrobów azbestowych znajduje się również w miejscowości Łękek Mały, ale ilość ta związana jest z obecnością pojedynczego gospodarstwa wielkoobszarowego. Z kolei najmniejszą liczbą wyrobów azbestowych zanotowano w miejscowości Rostki - około 1,65 Mg. Niewiele, bo poniżej 10 Mg wyrobów azbestowych zinwentaryzowano w miejscowości Grodkowo (blisko 5 Mg) oraz Dudka (ponad 8 Mg).

Ponadto, oceniono także jakość wyrobów zawierających azbest zgodnie ze stopniem pilności ich usunięcia.

Program zakłada bezpieczne usunięcie azbestu, ponieważ oparty został o zasady bezpiecznego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest, których obowiązek przestrzegania dotyczy zarówno właścicieli obiektów i urzędzeń, gdzie został użyty azbest, jak i prowadzących prace związane z usuwaniem bądź transportem, czy umieszczeniem na składowisku wyrobów i odpadów zawierających azbest.

Reasumując powyższe:

Wdrożenie działań Programu przyniesie **pozytywny efekt ekologiczny** przede wszystkim w odniesieniu do zdrowia mieszkańców pod warunkiem, że wszystkie działania będą odbywały się z zachowaniem wskazanych procedur postępowania, gwarantujących ograniczenie wszelkich potencjalnych negatywnych oddziaływań do minimum lub też całkowicie je eliminujących. Realizacja zadań zawartych w niniejszym Programie będzie również nadzorowana i monitorowana na zasadach opisanych w omawianym dokumencie. Wdrożenie programu stwarza realne możliwości sukcesywnego usunięcia azbestu z terenu gminy, z jednoczesnym poszanowaniem wymogów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

Ponadto, realizacja Programu będzie odbywała się **zgodnie z zasadami ochrony środowiska przyrodniczego**: w przypadku prowadzenia prac rozbiórkowych, remontowych, modernizacyjnych i termomodernizacyjnych (które będą wykonywane w celu eliminacji

azbestu wbudowanego w elementy konstrukcyjne i izolacyjne obiektów budowlanych), przed ich rozpoczęciem, zarządca budynku powinien zlecić ornitologowi **inwentaryzację przyrodniczą w zakresie występowania ptaków gatunków chronionych, w szczególności jerzyka (*Apus apus*)**. Jerzyk objęty jest ochroną gatunkową ścisłą, na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz **rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt** (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183). Prace w budynkach, mogą być powodem zniszczenia jego naturalnego siedliska, (którym są szczeliny i stropodachy budynków mieszkalnych), jeżeli są wykonywane w okresie lęgowym ptaków); są także zagrożeniem dla innych gatunków, np. wróbel domowy, kawka, pustułka, gołąb miejski, jak również niektórych gatunków nietoperzy. Wszelkie działania związane z wykonywaniem inwestycji powinny odbywać się w zgodzie z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska, w szczególności z art. 52 ust. 1 ustawy ust. z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.), który wprowadza określone zakazy w stosunku do zwierząt objętych ochroną (np. zabrania się umyślnego ich zabijania, niszczenia ich jaj i postaci młodocianych, niszczenia ich siedlisk, a także płoszenia i niepokojenia). W sytuacji gdy zniszczenie schronienia jerzyka jest konieczne, należy zwrócić się do organu kompetentnego o wydanie stosownego zezwolenia oraz zapewnić temu gatunkowi zastępcze miejsca lęgowe. Podczas prac budowlanych w budynku należy zawieszać budki lęgowe dla tych ptaków w miejscach, gdzie dotychczas miały one swoje lęgi. Dopuszcza się odstępstwo od zakazu usuwania gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne, ale tylko od dnia **16 października do końca lutego**, czyli przed kolejnym okresem lęgowym. Usuwanie nowopowstałych gniazd w rozpoczętym okresie lęgowym należy traktować jako rażące naruszenie obowiązujących przepisów. Działania takie można prowadzić jedynie po uzyskaniu zwolnienia z zakazów, które w stosunku do gatunków objętych ochroną ścisłą wydaje Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, a w stosunku do gatunków objętych ochroną częściową RDOŚ.

Reasumując powyższe, po zapoznaniu się z materiałami zawartymi we wniosku informuję, że w opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie, zgodnie z art. 48 ust. 2 oraz art. 49 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...) **istnieją zasadne przesłanki, pozwalające na uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu.**

Nadmieniam, że stosownie do art. 48 ust. 4 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...), informację o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu **podaje do publicznej wiadomości** bez zbędnej zwłoki. Sposób podania do publicznej wiadomości został zdefiniowany w art. 3 ust. 1 pkt 11 ww. ustawy.

W Programie wskazane byłoby zweryfikować poniższe publikatory:

1. Na stronie 13 podać prawidłowy publikator - **ustawa z dnia 14 grudnia 2017 r. o odpadach** (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1987, 1954, z 2017 r. poz. 785, 1566);
2. Na stronie 53 - ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332, z późn. zm.);
3. Na stronie 55 - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie zmiany rozporządzenia w sprawie przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1450).

Ponadto, realizując Program, należy zwrócić uwagę na następującą kwestię:

W czerwcu 2016 r. NIK opublikowała raport z kontroli *Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032*, w którym stwierdzono, iż mimo stworzenia ram prawnych i zaangażowania środków finansowych z budżetu państwa, tempo usuwania azbestu jest znikome, a jego ilość wciąż pozostaje niewiadomą, gdyż wciąż nie ma pełnej inwentaryzacji jego zasobów. Postuluje się zmianę założeń Programu i jego urealnienie, tak aby w pierwszej kolejności finansować usuwanie azbestu najbardziej szkodliwego dla zdrowia

i życia ludzi. Realizację Programu utrudnia rozproszenie obowiązków, zadań i kompetencji w wielu aktach prawa oraz niejednolite definicje pojęć (lub ich brak). Ponadto, charakter Programu, którego postanowienia nie mają mocy obowiązującej w stosunku do samorządów, nie pozwala osiągnąć zamierzonych w nim efektów. Kontrola wykazała szereg nieprawidłowości i zaniedbań na etapie demontażu i wywozu odpadów azbestowych. Niejednokrotnie nieprawidłowa organizacja całego procesu powodowała, że okres oczekiwania na odbiór odpadów wynosił do kilkunastu miesięcy. Skutkowało to tym, że zdemontowany azbest leżał bez zabezpieczenia na posesjach mieszkańców po kilka miesięcy. W wynikach kontroli wskazano również na potrzebę skoncentrowania i ukierunkowania środków finansowych na **sprawne i profesjonalne usuwanie tych wyrobów, które zaliczone zostały do pierwszego stopnia pilności**.
Powyższe wnioski powinny być uwzględniane przy realizacji Programu.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Olsztynie
Marta Harhaj
p.o. Naczelnika Wydziału
Ocen Oddziaływania na Środowisko

Otrzymują: (za dowodem doręczenia) – **przez e-PUAP**

1. Wójt Gminy Wydminy, 11-510 Wydminy, pl. Rynek 1/1
2. aa